

Fimmtudaginn 13. mars 1997.

Nr. 224/1996.

Snorri Jónsson

Geirrún Tómasdóttir og

Jóhann Halldórsson

(Elvar Örn Unnsteinsson hrl.)

gegn

Glitni hf.

(Andri Árnason hrl.)

og gagnsök

Leigusamningur. Fjármögnunarleiga. Gengistrygging.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Markús Sigurbjörnsson, Arnljótur Björnsson og Gunnlaugur Claessen.

Aðaláfrýjendur skutu málinu til Hæstaréttar með stefnu 7. júní 1996 og krefjast þess, að þeim verði aðeins gert að greiða gagnáfrýjanda 507.872 krónur. Þá krefjast aðaláfrýjendur málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti úr hendi gagnáfrýjanda.

Gagnáfrýjandi skaut málinu fyrir sitt leyti til Hæstaréttar með stefnu 19. nóvember 1996. Hann krefst staðfestingar hins áfrýjaða dóms um annað en málskostnað, sem hann krefst úr hendi aðaláfrýjenda í héraði og fyrir Hæstarétti.

Með vísan til forsendna hins áfrýjaða dóms verður hann staðfestur.

Aðaláfrýjendur verða dæmdir til að greiða gagnáfrýjanda málskostnað fyrir Hæstarétti, svo sem nánar greinir í dómsorði.

D ó m s o r ð:

Hinn áfrýjaði dómur skal vera óraskaður.

Aðaláfrýjendur, Snorri Jónsson, Geirrún Tómasdóttir og Jóhann Halldórsson, greiði í sameiningu gagnáfrýjanda, Glitni hf., 150.000 krónur í málskostnað fyrir Hæstarétti.

Dómur Héraðsdóms Reykjavíkur 8. mars 1996.

Mál þetta, sem dómtekið var 21. febrúar 1996, er höfðað fyrir dómnum með stefnu, birtri 31. janúar 1995, af Glitni hf., kt. 511185-0259, Ármúla 7,

Reykjavík, á hendur Snorra Jónssyni, kt. 141143-2639, Boðaslóð 18, Vestmannaeyjum, Geirrínu Tómasdóttur, kt. 020446-3239, Bröttugötu 9, Vestmannaeyjum, og Jóhanni Halldórssyni, kt. 241042-3329, Höfðavegi 34, Vestmannaeyjum.

Stefnandi gerir þær dómkröfur, að stefndu verði dæmd in solidum til greiðslu skuldar, að fjárhæð 4.512.642 kr., ásamt dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 [...].

Pá er krafist málskostnaðar samkvæmt málskostnaðarreikningi.

Af hálfu stefndu er þess krafist, að dómkröfur stefnanda verði lækkaðar verulega, þannig, að stefndu verði dæmd til að greiða in solidum 507.872 kr.

Einnig er krafist málskostnaðar úr hendi stefnanda.

Upphaflega var mál þetta einnig höfðað á hendur Gámavinum hf. Félagið var úrskurðað gjaldþrota 20. maí 1995, og 21. september 1995 féll stefnandi frá kröfum á hendur þrotabúi Gámavina hf.

Málsástæður og lagarök stefnanda.

Stefnandi kveður umstefnda skuld vera til komna vegna fjármögnunarleigusamnings nr. 603131-002 milli Glitnis hf. sem leigusala og Gámavina hf. sem leigutaka, dagsetts 21. september 1992. Samkvæmt samningnum leigði leigusali leigutaka Kalmar OMV-lyftara, serial nr. T 34110.0702, tækjanr. 106076, skráningarnr. KG-0078. Skyldi samningurinn greiddur með 60 mánaðarlegum leigugreiðslum 15. hvers mánaðar, í fyrsta sinn 15. október 1992, hver að fjárhæð USD 1.379,43 og DEM 2.013,82, en samkvæmt 2. gr. skilmála samningsins beri á hverjum gjalddaga að umreikna leigugjaldið yfir í íslenskar krónur miðað við sölugengi hinna erlendu gjaldmiðla samkvæmt gengisskráningu Seðlabanka Íslands. Lágmarksleigutími var til 14. október 1997.

Stefnandi kveður stefndu, Snorra Jónsson, Geirrínu Tómasdóttur og Jóhann Halldórsson, hafa tekist á hendur óskipta sjálfskuldarábyrgð á fullum efdum samkvæmt ofangreindum fjármögnunarleigusamningi. Leigutakinn, Gámavinir hf., hafi verið úrskurðaður gjaldþrota 20. maí 1995, og hafi þá verið fallið frá kröfum á hendur honum í máli þessu.

Leigutaki hafi greitt umsamdar leigugreiðslur til 15. mars 1994, en frá og með þeim tíma hafi hann ekki fengist til að greiða gjaldfallnar leigugreiðslur þrátt fyrir ítrekaðar áskoranir þar um. Leigutaki hafi skilað leigusala hinum leigða lyftara 19. október 1994, og miðist því uppgjör aðila við þann dag. Verðmæti lyftarans hafi reynst vera að frádregnum kostnaði 2.877.880 kr. Sé því skuld stefndu miðað við 19. október 1994, reiknuð samkvæmt 16. gr. skilmála samningsins, sem hér segi:

Gjaldfallnar leigugreiðslur:

15. 3. 1994	kr.	240.497
15. 4. 1994	kr.	224.706
15. 5. 1994	kr.	226.863
15. 6. 1994	kr.	223.684
15. 7. 1994	kr.	221.898
15. 8. 1994	kr.	221.296
15. 9. 1994	kr.	222.317
15. 10. 1994	kr.	221.756

Samtals gjaldfallnar leigugreiðslur	kr.	1.803.017
Gjaldfelldar leigugreiðslur	kr.	5.587.505

Samtals kr. 7.390.522

Andvirði leigumunar til frádráttar	kr.	2.877.880
------------------------------------	-----	-----------

Samtals kr. 4.512.642

Stefnandi kveðst reisa kröfur sínar á tilgreindum fjármögnunarleigusamningi aðila og þeirri grundvallarreglu kröfu- og samningaréttar, að samninga beri að halda. Enn fremur var á því byggt við munnlegan málflutning, að gengistrygging samningsins hefði verið heimil samkvæmt þágildandi reglum, og mótmælt fullyrðingu stefnda um hið gagnstæða. Kvað stefnandi gjaldeyriseftirlitið ekki hafa gert neinar athugasemdir við framkvæmd mála. Þá var enn fremur við það miðað, að stefnandi hefði í raun verið kaupandi lyftarans frá útlöndum, hann hefði greitt hann, áður en hann var afhentur stefnda.

Krafa um dráttarvexti og vaxtavexti sé studd við reglur III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 með síðari breytingum.

Kröfu um málskostnað reisir stefnandi á 1. mgr. 130. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála.

Málsástæður og lagarök stefndu.

Stefndu segja Gámavini hf. hafa flutt lyftara, Kalmar OMV, serial nr. T 34110.0702, inn til landsins árið 1992. Hafi lyftarinn verið dýr og ljóst, að Gámavinir hf. þyrftu lánsfé til lengri tíma til að standa undir kaupunum. Leitað hafi verið til stefnanda um fjármögnun lyftarans. Hafi niðurstaðan orðið sú, að Gámavinir hf. hafi selt stefnanda, Glitni hf., lyftarann, og hafi verið gefið út afsal fyrir honum 25. ágúst 1992. Kaupverð hafi verið 6.657.076 kr. auk virðisaukaskatts, 1.630.984 kr., sbr. fram lagðan reikning nr. 390. Hinn 29. september 1992 hafi síðan verið gerður fjármögnunarleigusamningur sá, sem mál þetta sé sprottið af, og skuldin samkvæmt hon-

um verið tryggð með gengisviðmiðun, annars vegar bandaríkjadollars og hins vegar þýssks marks. Stefndu, Snorri, Geirrún og Jóhann, hafi tekist á hendur óskipta sjálfskuldarábyrgð á samningnum.

Forsendur fyrir rekstri félagsins, Gámavina hf., hafi brugðist og starfsemin lagst því sem næst af, þegar Gámavinir hf. höfðu greitt 6.149.204 kr. inn á samning aðila. Hafi lyftarinn þá verið seldur þriðja aðila, eins og lýst sé í stefnu, og söluverð tekið sem innborgun á samninginn. Sé nú krafið um eftirstöðvar samkvæmt samningnum.

Stefndu halda því fram, að óheimilt hafi verið að gengistryggja umræddan samning á þeim tíma, er hann var gerður, og því beri að víkja til hliðar ákvæði um gengistryggingu í samningnum. Hafi þágildandi lagaskilyrði fyrir gengistryggingu ekki verið fullnægt, eins og samningurinn sé til kominn og frágenginn. Þar sem gengistrygging hafi verið óheimil, verði við uppgjör aðila að miða við höfuðstól samnings, og þar sem búið sé að greiða 6.149.204 kr. af samningskröfum, standi einungis 507.872 kr. eftir, sem stefndu séu tilbúin að greiða.

Samkvæmt 39. gr. laga nr. 13/1979, 4. tl., b-lið, hafi verið heimilt að verðtryggja fjárskuldbindingar miðað við gengi erlends gjaldeyris, þar sem slíkt var heimilað samkvæmt lögum eða reglugerð. Samkvæmt þessu hafi þurft sérstakar heimildir í lögum eða reglugerð til að réttlæta gengisviðmið í samningum.

Eignarleigufyrirtæki (fjármögnunarleigufyrirtæki) hafi sótt heimild sína til gengistryggingar í reglugerð nr. 312/1990, 28. gr., áður 2.1. gr. augl. nr. 489/1989, en þar sé innlendum eignarleigufyrirtækjum heimilað að taka lán frá útlöndum til að fjármagna kaup frá útlöndum á vélum, tækjum og búnæði í þeim tilgangi að gera leigusamning um notkun þeirra við innlenda aðila, sbr. 12. gr. laga nr. 63/1979. Telja stefndu, að ekki hafi orðið efnisbreyting með setningu framangreindrar reglugerðar frá því, sem var í auglýsingu, og gildi því eftir sem áður, að allar slíkar erlendar lántökur skuli bundnar leigusamningum og kjörin mótast af því, sbr. endurlánaskilyrði 38. og 39. gr. laga nr. 13/1979 um stjórn efnahagsmála. Samkvæmt 38. gr. laga nr. 13/1979 sé þeim, sem endurláni erlent lánsfé, heimilt að áskilja, að hið innlenda lán ásamt vöxtum endurgreiðist miðað við sama gengi og gildi um endurgreiðslu hins erlenda láns, þ. e. að gengistryggja endurlánið, en aðeins með sömu kjörum og upphaflega lánið.

Í hrd. nr. 583/1989 sé ákveðið, að sérstök heimild verði að vera í lögum eða reglugerð, til þess að verðtryggja megi skuldbindingar miðað við gengi. Jafnframt segi í þeim dómi, að miða verði við þau lög, sem í gildi hafi verið við undirskrift skuldbindingarinnar.

Stefndu halda því fram, að þar sem Gámavinir hf. hafi verið kaupendur lyftarans frá útlöndum, en ekki Glitnir hf., hafi ekki verið lagaheimild til að gengistryggja fjármögnunarleigusamninginn, enda þótt Glitnir hafi síðar keypt hann af Gámavinum hf. Það hafi ekki verið tilgangurinn að heimila gengistryggingu í viðskiptum milli innlendra aðila, þar sem tæki séu keypt og seld eða leigð.

Stefndu miða við það, að gerningur sá, sem stefnandi og Gámavinir hf. hafi gert með sér, sé svokallaður „sale and leaseback“-samningur, sem á Íslandi hafi verið kallaður sölu- og endursölusamningur eða endurfjármögnun.

Lög og reglur frá þessum tíma beri að túlka þröngt, þar sem allt hafi þá verið bannað í gjaldeyrismálum nema það, sem hafi verið sérstaklega leyft. Heimild eignarleigufyrirtækja til að taka erlend lán hljóti að vera bundin við kaup eignarleigufyrirtækjanna sjálfra á vélum og tækjum frá útlöndum, enda sé tilgangurinn sá, að eignarleigufyrirtæki geri síðar leigusamninga um tækið við innlenda aðila.

Reglur 4. tl. 39. gr. laga nr. 13/1979 og 28. gr. reglugerðar nr. 312/1990, sbr. áður 2.1. gr. augl. nr. 489/1979, séu ófrávikjanlegar reglur, sem aðilar geti ekki samið sig frá. Beri því að víkja til hliðar þeim samningsákvæðum, sem fari í bága við þær reglur, með eða án vísunar til 36. gr. samningalaga.

Málskostnaðarkrafan sé studd XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála.

Niðurstaða.

Starfsemi stefnanda er skilgreind í lögum nr. 19/1989 um eignarleigustarfsemi. Samningur stefnanda og Gámavina hf. var um fjármögnunarleigu, sem merkir samkvæmt 1. gr. framangreindra laga, að leigusali fjármagnar kaup hins leigða, en leigutaki fær umráð og afnot hins leigða gegn umsömdu leigugjaldi í tiltekinn lágmarksleigutíma samkvæmt sérstökum skilmálum um eignar- eða afnotarétt að lágmarksleigutíma liðnum; eignarréttur helst hjá leigusala, en leigutaki ber að verulegu leyti áhættu og nýtur arðs. Samningurinn er dagsettur 21. september 1992. Þá voru í gildi lög nr. 13/1979 um stjórn efnahagsmála o. fl., og varðar VII. kafla þeirra, um verðtryggingu sparifjár og lánsfjár, einkum 38. gr., ágreiningsefni þessa máls. Samkvæmt 36. gr. hefur Seðlabanki Íslands eftirlit með framkvæmd ákvæða kaflans, og verður að líta svo á, að það eigi einnig við um það form verðtryggingar, þegar miðað er við gengi erlends gjaldeyris, sbr. b-lið 4. tl. 39. gr. Á þeim tíma, er samningurinn var gerður, giltu einnig lög nr. 63/1979 um skipan gjaldeyris- og viðskiptamála og reglugerð nr. 312/1990 um skipan

gjaldeyris- og viðskiptamála. Lýtur ágreiningur aðila að 28. gr., sem ber yfirskriftina: „Erlendar lántökur innlendra aðila í tengslum við innflutning, leigusamninga og innlenda framleiðslu á vélum, tækjum og búnaði til atvinnurekstrar“. Á þeim tíma, er samningur aðila var gerður, í september 1992, markaðist heimild til gengistryggingar samninga af framangreindum lagareglum. Ákvæði um gengistryggingu eru í samningi aðila, svo sem lýst hefur verið í málsatvikum, og snýst deila þeirra um lögmæti og afleiðingar þessa.

Af þeim gögnum, sem fram hafa verið lögð í réttinum, verður að telja ljóst, að aðdragandi hins umdeilda samnings hafi verið sá, að fyrirtækið Gámavinir hf., Vestmannaeyjum, sem úrskurðað var gjaldþrota, eftir að mál þetta var höfðað, 20. maí 1995, hafi samið við fyrirtækið Kalmar BT Försäljnings AB, Svíþjóð, um kaup á lyftara af tegundinni Kalmar OMV, seríalnr. T 34110.0702. Samkvæmt reikningi frá hinum sænska seljanda til Gámavina hf., dagsettum 21. maí 1992, var pöntunin gerð 14. maí 1992. Hinn 2. júlí 1992 sækja Gámavinir hf. um fyrirgreiðslu í formi fjármögnunarleigu til stefnanda til þess að fjármagna kaup gámalyftara. Í reitnum „seljandi“ í umsókninni segir: „Innfluttur“, en síðar hefur verið ritað í sama reit: „Gámavinir“. Söluverð er tilgreint 650.000 SEK eða 6.500.000 ÍSK. Hinn 14. ágúst sendir Glitnir hf. greiðslu, SEK 650.000, inn á reikning hins erlenda seljanda, Kalmar BT, hjá Nordbanken, Sundbyberg, Svíþjóð, og er það gert með símayfurfærslu. Hinn 25. ágúst 1992 afsala Gámavinir hf. greindum lyftara Glitni hf. Samningur aðila um fjármögnunarleigu á lyftar anum er síðan dagsettur 21. september 1992. Í fjármögnunarleigusamningnum eru Gámavinir hf. tilgreindir bæði sem leigutaki og seljandi. Söluverð er sagt 6.657.076 kr. Leigugreiðsla er tilgreind í USD og DEM, og í lið 10 segir: „Stofngjald, 133.142 kr., greiðist með 1. reikningi. Vsk. reiknast á heildargr. samnings. Samningsviðmiðun: USD=61.628 & DEM=39.980“. Farmskírteini um innflutning tækisins hefur ekki verið lagt fram, en samkvæmt tölvuútskrift farmskrár og aðflutningsskýrslu virðist tækið hafa komið til Vestmannaeyja 25. ágúst 1992. Er viðtakandi skráður Gámavinir og afhending heimiluð af töllyfirvöldum 14. september 1992.

Af þessari atburðarás verður ekki dregin önnur ályktun en sú, að Glitnir hf. greiði í erlendum gjaldeyri vöru, sem Gámavinir hf. höfðu pantað, og að það sé gert vegna umsóknar Gámavina hf. um fjármögnunarleigu á þessu tæki. Í framhaldi sé tækinu síðan afsalað Glitni hf. og fjármögnunarleigusamningur gerður.

Stefndu halda því fram, að gengistryggingarákvæði samningsins sé ógilt, þar sem ekki hafi verið lagaheimild fyrir því, er samningurinn var gerður.

Rök þeirra fyrir því eru þau í fyrsta lagi, að stefnandi hafi ekki verið kaupandi tækisins og að af þeim ástæðum falli samningurinn ekki undir heimild 28. gr. reglugerðar nr. 312/1990, sbr. auglýsingu nr. 489/1989, gr. 2.1., er áður gildi. Telja þau, að með setningu reglugerðarinnar hafi ekki orðið efnisbreyting á þessu ákvæði. Á þetta verður ekki fallist með stefnda. Bæði þykir orðalag ákvæðisins hafa tekið nokkrum breytingum, í stað „fjármagna kaup“ í auglýsingunni segi til dæmis í reglugerðinni „fjármagna innflutning“ og „í tengslum við innflutning“. Þykir ekki ástæða til þess að túlka ákvæðið svo þröngt, að eignarleigufyrirtækið sjálft verði að vera formlegur kaupandi tækisins frá útlöndum. Í 28. gr. reglugerðar nr. 312/1990 segir, að innlendum aðilum sé heimilt að taka erlend lán til að fjármagna innflutning eða semja um fjármögnunar- eða kaupleigu í tengslum við innflutning á vélum, tækjum og búnaði til nota í atvinnurekstri. Þykir áherslan liggja á því, að það sé tilgangur lántöku að fjármagna innflutning tækis frá útlöndum.

Í öðru lagi byggir stefndi á því, að ekki hafi verið tekið lán frá útlöndum beinlínis til þess að fjármagna þessi umræddu kaup, en það sé skilyrði gengistryggingar. Ákvæði laga nr. 13/1979 séu ófrávikjanleg. Almennt hafi gengistrygging ekki verið leyfð, og allar reglur, sem geymi undantekningar frá meginreglunni, beri að skýra þröngt. Upplýst er, að af hálfu stefnanda var ekki tekið sérstakt lán vegna þessa löggernings, heldur var hann fjármagnaður með hluta af stóru láni, sem síðar var endurnýjað með öðrum lánum. Framkvæmdastjóri stefnanda, Kristján Óskarsson, kom fyrir dóm-inn og gerði grein fyrir þessari framkvæmd félagsins, að því er varðaði erlendar lántökur og endurlán. Kvað hann fyrirtækið ekki taka lán fyrir einstökum tækjum eða vélum, sem það fjármagnaði, þar sem erlendir bankar lánuðu ekki svo smáar fjárhæðir. Tekin væru stórlán, sem lögð væru inn á gjaldeyrisreikning stefnanda í viðskiptabanka hans hér á landi og síðan tekið út af honum til fjármögnunar í einstaka tilvikum. Væri það gert með þeim hætti, að gjaldeyrinum væri skipt í íslenskar krónur og síðan eftir atvikum keyptur að nýju sá gjaldeyrir, sem þyrfti. Hefði gjaldeyriseftirliti ætíð verið sendir samningar og önnur skjöl um lántökur og viðskipti og engar at-hugasemdir verið gerðar við þessa framkvæmd.

Heimild til öflunar lánsfjár og gengistryggingar endurláns þess virðist vera rýmri í reglugerð nr. 312/1990 en heimild auglýsingar nr. 489/1989. Þar var samkvæmt gr. 3.1. gert ráð fyrir, að erlendar lántökur vegna fjármögnunarleigu væru í beinum tengslum við tiltekinn fjármögnunarleigusamning og kjör hans og að gengistrygging, ef um hana var að ræða, væri í samræmi við lánskjör, sbr. endurlánsskilyrði 38. og 39. gr. laga nr. 13/1979. Sams konar skilyrði er ekki að finna í 28. gr. reglugerðar nr. 312/1990, og verður það

ekki skilið öðruvísi en svo, að heimildin hafi verið rýmkuð. Í 3. mgr. 28. gr. reglugerðarinnar segir enn fremur, að viðskiptaráðuneyti geti veitt rýmri heimildir en í greininni greini. Reglugerðin er sett með vísan til laga nr. 63/1979 um skipan gjaldeyrismála og viðskiptamála með áorðnum breytingum, nú lög nr. 87/1992, og laga nr. 36/1986 um Seðlabanka Íslands með áorðnum breytingum. Með framangreindum lögum og 36. gr. laga nr. 13/1979 er Seðlabanka Íslands falið að hafa eftirlit með gjaldeyrisviðskiptum, þar með töldum erlendum lántökum og gengistryggingu endurlána. Lögð hafa verið fram gögn um það af hálfu stefnanda, að gjaldeyriseftirlitið hefur verið upplýst um, en hefur engar athugasemdir gert við erlendar lántökur stefnanda né við gengistryggingu fjármögnunarleigusamninga hans.

Ákvæði 2. mgr. 38. gr. laga nr. 13/1979 verður að skilja sem heimildar-ákvæði fyrir gengistryggingu endurláns á erlendu lánsfé að því gefnu, að lánskjör séu sambærileg. Með vísan til þess, sem hér að framan hefur verið rakið, virðist það ekki vera skilyrði samkvæmt 28. gr. reglugerðar nr. 312/1990, að bein tengsl séu á milli lántöku og fjármögnunar vélar eða tækis. Samkvæmt þessum skilningi var stefnanda því heimilt samkvæmt 38. gr. laga nr. 13/1979 að gengistryggja endurlánið til Gámavina hf. og þá við sama gengi og var á því láni, sem hann sjálfur tók vegna fjármögnunar þessa samnings og annarra. Af hálfu stefnanda er upplýst, að hann hafi að jafnaði tekið lán í USD og DEM og greitt lán sín með nýjum lántökum. Svo sem að framan greinir, fylgdist gjaldeyriseftirlit Seðlabanka Íslands með þessari framkvæmd án athugasemda. Þar sem ekki er sýnt fram á annað, þykir því verða að gera ráð fyrir, að um sambærileg kjör sé að ræða á hinu erlenda láni stefnanda og samningi aðila, og telst hann að því gefnu fullnægja skilyrðum 38. gr. laga nr. 13/1979. Samkvæmt 28. gr. reglugerðar nr. 312/1990 telst það því ekki hafa verið skilyrði fyrir lögmæti gengistryggingar í þessu tilviki, að hið erlenda lán og gengistrygging fjármögnunarleigusamningsins væri í sænskum krónum.

Loks halda stefndu því fram, að hið erlenda lán megi eigi vera hærra en nemi 80% af samningsverði. Forsvarsmaður stefnanda, Kristján Óskarsson, bar fyrir dóminum, að ætíð hefði verið litið svo á, að kaupverðið væri verð ásamt virðisaukaskatti, en samkvæmt fyrimælum yfirvalda, embættis ríkisskattstjóra, hefði verð verið tilgreint í fjármögnunarleigusamningum án virðisaukaskattsfjárhæðarinnar til þess að girða fyrir mistök í tengslum við endurgreiðslu. Hér er það hugtakið „samningsverð“, sem ræður niðurstöðu. Í 1. tl. 1. mgr. 28. gr. reglugerðar nr. 312/1990 er sagt, að „við innflutning eða innlenda framleiðslu á vélum, tækjum og búnaði til nota í atvinnurekstri geta erlend lán hæst numið 80% af innlendu verði vörunnar“. Í 3. tl.

sömu greinar segir: „Við innflutning eignarleigufyrirtækja á vélum, tækjum og búnaði í því skyni að gera eignarleigusamning um notkun þeirra við innlenda aðila geta erlend lán hæst numið 80% af samningsverði.“ Ekki eru í reglugerðinni skýrð þessi hugtök, „innlent verð“ og „samningsverð“, og því óljóst, hvort þeim er ætlað að vísa til ólíkra hluta. Ekki verður séð, hvaða ástæða gæti verið til ólíkrar túlkunar á tölulíðum 1 og 3. Ekki þykir vafi leika á, að hugtakið „innlent verð“ í 1. tl. merki verð með virðisaukaskatti. Því myndi í samningsverði gagnvart viðsejanda um eignarleigusamning eða fjármögnunarleigusamning vera innifalinn virðisaukaskattur. Þykir rétt að skýra orðið „samningsverð“ í 3. tl. 1. mgr. 28. gr. reglugerðarinnar í samhengi við orðið eignarleigusamning í sömu setningu. Er þessi skilningur í samræmi við þá framkvæmd, sem verið hefur. Er af þessum ástæðum hafnað þeirri málsástæðu stefndu, að einungis hafi verið lögmætt að gengis-tryggja 80% af verði til hins sænska söluaðila.

Að öðru leyti en hér hefur verið rakið, er ekki tölulegur ágreiningur, en stefndi Snorri Jónsson, fyrrverandi framkvæmdastjóri Gámavina hf., bar fyrir dómnum, að hann teldi söluverð gámalyftarans hafa verið óeðlilega lágt. Þetta er hins vegar ekki sannað, og slíkur ágreiningur hefur ekki verið lagður undir gerðardóm samkvæmt ákvæðum 2. mgr. 16. gr. skilmála hins umdeilda fjármögnunarleigusamnings. Er því ekki unnt að taka tillit til þessa við niðurstöðu dómsins.

Framangreind rök leiða til þess, að kröfur stefnanda verða teknar til greina að fullu.

Með vísan til 3. mgr. 130. gr. laga nr. 91/1991 þykir rétt, að hvor aðili beri sinn hluta málskostnaðar.

Dóminn kveður upp Hjördís Hákonardóttir héraðsdómari.

D ó m s o r ð:

Stefndu, Snorri Jónsson, Geirrún Tómasdóttir, og Jóhann Halldórsson, greiði in solidum stefnanda, Glitni hf., 4.512.642 kr. ásamt dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 með síðari breytingum af 240.497 kr. frá 15. 3. 1994 til 15. 4. 1994, af 465.203 kr. frá 15. 4. 1994 til 15. 5. 1994, af 692.066 kr. frá 15. 5. 1994 til 15. 6. 1994, af 915.750 kr. frá 15. 6. 1994 til 15. 7. 1994, af 1.137.648 kr. frá 15. 7. 1994 til 15. 8. 1994, af 1.358.944 kr. frá 15. 8. 1994 til 15. 9. 1994, af 1.581.261 kr. frá 15. 9. 1994 til 15. 10. 1994, af 1.803.017 kr. frá 15. 10. 1994 til 19. 10. 1994, en af 4.512.642 kr. frá 19. 10. 1994 til greiðsludags.

Málskostnaður fellur niður.